

MEMO

Aan : Raadscommissie Woonomgeving
Van : Griffie
Datum : 29 juni 2022
Onderwerp : Oordeelsvorming

Inleiding

In oktober 2021 is het [Rekenkamerrapport Dorpsvisies](#) besproken in commissie en (geamendeerd) vastgesteld door de gemeenteraad. In het rapport en in het [Raadsvoorstel](#) staan vier conclusies en eveneens vier aanbevelingen. Deze concreet geformuleerde aanbevelingen aan de raad vragen om een gesprek van de raad(-scommissie).

Wat waren de conclusies en aanbevelingen?

Conclusies

Op basis van documenten en gesprekken zijn in het onderzoek de volgende vier conclusies getrokken:

1. Dorpsvisies zijn via een uitgebreid interactief proces tot stand gekomen, maar de huidige dorpsvisies zijn wel tien tot vijftien jaar oud.
2. De implementatie van de dorpsvisies vordert, maar de uitvoering blijft kwetsbaar.
3. De dorpsvisies zijn vooral een gespreksagenda tussen dorpsbelangen en de gemeente maar de verankering in het gemeentelijk beleid is niet expliciet.
4. De gemeenteraad heeft bewust de keus gemaakt om op afstand te staan van de totstandkoming en de uitvoering van de dorpsvisies.

Aanbevelingen

Op basis van de bevindingen en conclusies doet de rekenkamercommissie de volgende aanbevelingen aan zowel het college en als de gemeenteraad:

1. Gemeenteraad: ga met elkaar in gesprek en maak een keuze of de huidige werkwijze van op afstand staan van dorpsvisies nog aanvullende regie en kaders behoeft.
2. Vraag het college om te overleggen met de dorpsbesturen over een mogelijke actualisatie van de dorpsvisies, inventariseer de wensen en bezie de wijze waarop de gemeente een mogelijke actualisatie ondersteunt. Varianten nader uitwerken.
3. Vraag het college om het gesprek over de dorpsvisies te borgen in een structureel overleg met de dorpen over de uitvoering en de rol faciliterende rol van de gemeente en maak de implementatie van de uitvoering expliciet.
4. Vraag het college om een expliciete verankering van de dorpsvisies in het gemeentelijk beleid

Bespreking tijdens de commissievergadering

Per aanbeveling is in het rapport een korte toelichting opgenomen. Daarbij is hieronder telkens gespreksvraag toegevoegd ten behoeve van een gestructureerde bespreking in de commissievergadering

Aanbeveling 1. Gemeenteraad: ga met elkaar in gesprek en maak een keuze of de huidige werkwijze van op afstand staan van dorpsvisies nog aanvullende regie en kaders behoeft.

In het rapport staat de volgende toelichting:

Door de huidige werkwijze staat de raad op afstand, geeft de raad geen kaders mee bij de opstelling van de dorpsvisies, heeft de raad geen inzicht in de stand van zaken van de uitvoering en de balans tussen de dorpen. Het is aan de raad om te overwegen of deze afstand nog past bij de door hem gewenste wijze van sturing en toezicht.

De volgende aandachtspunten worden bij die overweging aangereikt:

- *Vanuit de kaderstellende rol is het te overwegen waard om de besturen van dorpsbelangen enkele kaders mee te geven over belangrijke gemeentelijke opgaven. Te denken is bijvoorbeeld aan: huisvesting asielzoekers, huisvesting arbeidsmigranten en energietransitie. Het kunnen hele smalle kaders zijn door ze alleen als onderwerp van de dorpsvisie op te sommen. Het kunnen ook bredere kaders zijn. Het is afhankelijk hoe de gemeenteraad het ziet. Het geven van kaders is bij het verlenen van subsidies en gemeentelijke ondersteuning een legitieme zaak.*
- *Vanuit de controlerende taak is het te overwegen waard dat de raad met een door hem te bepalen frequentie samenhangend wordt geïnformeerd over de uitvoering van de dorpsvisies: welke acties in de dorpen worden uitgevoerd en wanneer en welke acties worden niet uitgevoerd en waarom. De raad kan door de samenhang bezien of dorpsvisies voldoende worden uitgevoerd.*
- *De dorpsvisies zijn opgesteld met betrokkenheid van de inwoners. Het stimuleren van de uitvoering rust vooral op de schouders van de dorpsbelangen. Die bestuurders zijn onmisbare krachten voor de daadwerkelijke uitvoering. Die last is echter zwaar en het aantal schouders is gering. De mate waarin verschilt per dorp. Vanuit de volksvertegenwoordigende taak kan de raad wegen of er balans is tussen de uitvoering van de verschillende dorpsvisies (krijgt het ene dorp niet onevenredig meer dan een ander dorp). Daarnaast is er nog de balans tussen de dorpen met een dorpsvisie en de grootste gemeentelijke kern: het dorp Emmeloord. Hoe is de balans tussen de dorpen met een dorpsvisie en Emmeloord? Door de huidige manier van (niet) rapporteren is het moeilijk voor de raad om te wegen of er balans is.*

Nogmaals: het is aan de raad om (opnieuw) weloverwogen te bezien of de huidige positionering met betrekking tot de dorpsvisies al dan niet wordt voortgezet.

Gespreksvraag 1: behoeft de huidige werkwijze van het op afstand staan van dorpsvisies nog aanvullende regie en kaders?

Aanbeveling 2. Vraag het college om te overleggen met de dorpsbesturen over een mogelijke actualisatie van de dorpsvisies, inventariseer de wensen en bezie de wijze waarop de gemeente een mogelijke actualisatie ondersteunt. Varianten nader uitwerken.

In het rapport staat de volgende toelichting:

Voor de toekomst zijn er echter verschillende beelden over de invulling van de faciliterende rol van de gemeente. Het niet actualiseren kan tot gevolg hebben dat een belangrijk instrument van de dorpen zijn waarde verliest. Twee varianten zijn bij de actualisatie mogelijk.

- In de eerste variant wordt de keuze of en op welk moment de visie wordt geactualiseerd/ herijkt expliciet neergelegd bij het dorp. Het dorp is leidend, en wanneer een dorp kiest voor actualisatie, dan is dit maatwerk: elk dorp geeft het actualisatieproces zelf vorm. De gemeente stelt zich in deze variant afwachtend op. Op basis van de hulpvragen van het dorp kiest de gemeente op welke manier zij hier (op projectbasis) aan tegemoet komt. De betrokkenheid en de wijze van faciliteren vanuit de gemeente kan dus per dorp verschillen.

- De tweede variant is minder vrijblijvend voor beide partijen: de gemeente stimuleert actief de dorpen om te komen tot actualisatie. Een actualisatie vraagt een minder intensief traject dan het opstellen van de dorpsvisies in de periode 2012-2016, maar biedt wel de kans om in gesprek te gaan over de dorpsvisie. Ook in deze variant is het actualisatieproces maatwerk en geeft het dorp deze zelf vorm. De meer proactieve aanpak biedt de gemeente echter de kans om aan de voorkant kaders mee te geven, zodat de dorpsvisies aansluiten bij voor haar relevante thema's en ontwikkelingen. In deze variant bespreekt de gemeente met het dorp wat de aanleiding is om actief faciliterend te zijn (bijvoorbeeld middels een programma).

Varianten kort samengevat

1e variant:

- Actualisatie: keuze van het dorp.
- Ondersteuning voor totstandkoming en uitvoering: op projectbasis en afweging gemeente.

2e variant:

- Actieve stimulans voor actualisatie met kaders vanuit de gemeente (incl. budget en/of ondersteuning).
- Proactief de geactualiseerde dorpsvisies verbinden aan het gemeentelijke werkzaamheden.

NB Bij amendement heeft de gemeenteraad deze aanbeveling aangepast:

2. Verzoekt het college om te overleggen met de dorpsbesturen over een mogelijke actualisatie van de dorpsvisies, inventariseer de wensen en bezie de wijze waarop de gemeente een

mogelijke actualisatie ondersteunt. Daarbij te kiezen voor variant 1. (de onderstreepte zin is toegevoegd door het amendement).

Gespreksvraag 2: Met het amenderen is de keuze gemaakt voor variant 1. In variant 1 verloopt de interactie vooral tussen college ('de gemeente') en dorp. Welke rol ziet de gemeenteraad voor zichzelf?

Aanbeveling 3. Vraag het college om het gesprek over de dorpsvisies te borgen in een structureel overleg met de dorpen over de uitvoering en de rol faciliterende rol van de gemeente en maak de implementatie van de uitvoering expliciet.

In het rapport staat de volgende toelichting:

Zoals blijkt uit de terugblik gebruiken veel dorpen de dorpsvisie met name als gespreksagenda, dit gebeurt echter niet structureel, niet expliciet en niet in alle dorpen. Maak de uitgesproken keuze voor de dorpsvisie als gespreksagenda, door op regelmatige basis en consequent de dorpsvisie of het uitvoeringsplan te agenderen bij het overleg tussen gemeente en het dorp. Zo blijft de dorpsvisie levend en verbetert het inzicht in het effect en de realisatie van de dorpsvisie. Door het structurele gesprek kan het dorp gericht werken aan de uitvoering van de dorpsvisie en de gemeente beter invulling geven aan haar faciliterende rol. Maak op een overzichtelijke manier duidelijk welke onderdelen van een dorpsplan worden uitgevoerd en wanneer de uitvoering zal plaatsvinden. Geef ook beargumenteerd aan welke onderdelen niet worden uitgevoerd. Het versnipperd uitvoeren van onderdelen uit de dorpsvisies doet afbreuk aan de samenhang in de visies. Het overzichtelijk aanbieden van de acties die de gemeente gaat uitvoeren en de acties die de gemeente niet gaat oppakken is ook een instrument om het gesprek met dorpsbelangen te verbeteren.

Gespreksvraag 3: Met het raadsbesluit nam de raad ook deze aanbeveling over en daarmee is impliciet de opdracht aan het college verstrekt om het gesprek over de dorpsvisies te borgen in het structureel overleg. Welke rol ziet de gemeenteraad voor zichzelf?

Aanbeveling 4. Vraag het college om een expliciete verankering van de dorpsvisies in het gemeentelijk beleid

In het rapport staat de volgende toelichting:

Door expliciet te maken dat de dorpsvisie als input dient voor gemeentelijk beleid en programma's maakt de gemeente helder waar zij een bijdrage levert aan het realiseren van de wensen van de dorpen.

Gespreksvraag 4: Met het raadsbesluit nam de raad ook deze aanbeveling over en daarmee is impliciet de opdracht aan het college verstrekt om de dorpsvisies te verankeren in het gemeentelijk beleid. Welke rol ziet de gemeenteraad voor zichzelf?